

UZASADNIENIE

- I. Projektowana ustawa zakłada zmianę zasady ustalania wysokości uposażenia funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, Służby Więziennej oraz o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych należnego w okresie choroby do zasad zbliżonych w systemie powszechnym.

Generalną zasadą wynikającą z prawa pracy jest obniżanie wysokości wynagrodzenia pracownika nieobecnego w pracy z powodu choroby. Swoją nieobecność pracownik usprawiedliwia przedkładając zwolnienie lekarskie, wystawione przez uprawnionego lekarza. Artykuł 92 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.) stanowi *expressis verbis*, że za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną pracownik zachowuje, co do zasady, prawo do 80% wynagrodzenia.

Odstępstwem od powyższej zasady są uregulowania zawarte w ustawach pragmatycznych dotyczących: Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz w ustawach o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, Służby Więziennej oraz służby wojskowej żołnierzy zawodowych zapewniające obecnie funkcjonariuszom i żołnierzom w razie choroby, otrzymywanie 100% uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym i innych należności pieniężnych należnych na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności pieniężnych lub na ich wysokość.

Utrzymywanie takiego zróżnicowania wydaje się być nieuzasadnione nie tylko ze względów formalno-prawnych i społecznych, ale przede wszystkim z uwagi na potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa państwa i obywateli oraz samych żołnierzy i funkcjonariuszy. Oczywiście jest, bowiem, że nadmierna liczba nieobecnych z powodu choroby żołnierzy czy funkcjonariuszy ma ujemny wpływ na wykonywanie przez ich formacje nałożonych zadań ustawowych.

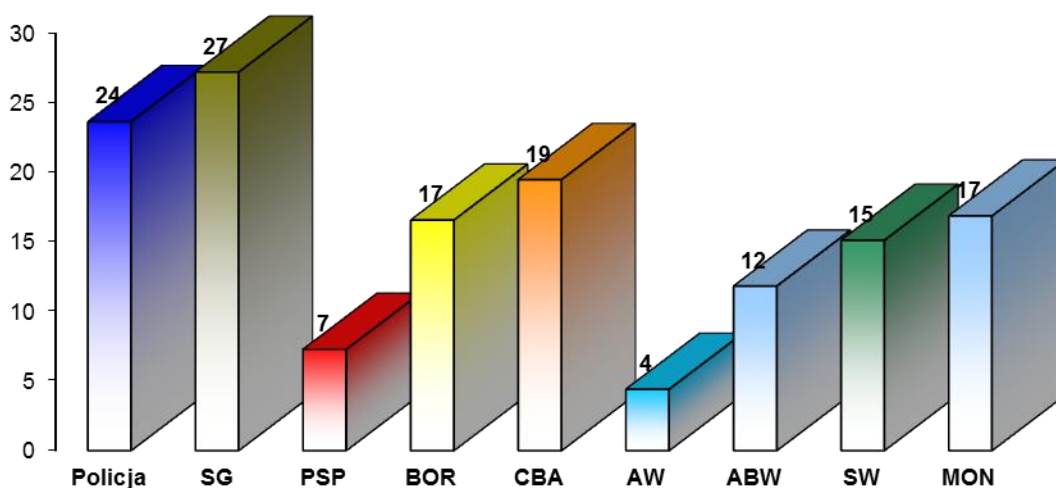
Według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w 2010 r., ubezpieczeniem objętych było 14.656,5 tys. osób. W tym samym roku zarejestrowano 16.853 tys. zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy na łączną liczbę 205.479 tys. dni. Tak więc średnia liczba dni zwolnień lekarskich w 2010 r. przypadająca na jednego ubezpieczonego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 14. Podobny trend utrzymywał się w następnym roku. W 2011 r.

ubezpieczeniem objętych było 14.666,1 tys. osób i zarejestrowano 16.957,5 tys. zwolnień lekarskich o czasowej niezdolności do pracy na łączną liczbę 207.420,8 tys. dni. Wskaźnik dni zwolnień lekarskich w 2011 r. wyniósł również 14.

Dane statystyczne dotyczące zwolnień lekarskich w poszczególnych służbach mundurowych są alarmujące. Dla przykładu, w 2010 r. miesięcznie łączna liczba dni, na które udzielono zwolnień lekarskich w Policji wynosiła ok. 192 tys., w Straży Granicznej ok. 36 tys., w Służbie Więziennej ok. 33 tys., w Państwowej Straży Pożarnej ok. 18 tys. oraz ok. 134 tys. w resorcie obrony narodowej. W 2011 r. statystyki w tym obszarze nie uległy znaczącym zmianom. Miesięcznie łączna liczba dni, na które udzielono zwolnień lekarskich wynosiła ok. 183 tys. w Policji, ok. 35 tys. w Straży Granicznej, ok. 19 tys. w Państwowej Straży Pożarnej, ok. 7,5 tys. w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, ok. 32,5 tys. w Służbie Więziennej oraz ok. 144,5 tys. w resorcie obrony narodowej.

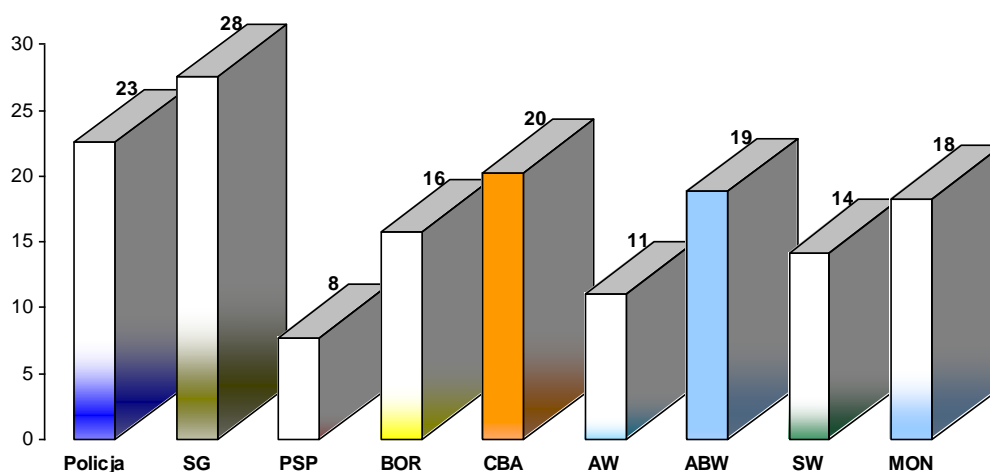
Średnia absencja chorobowa przypadająca na jednego funkcjonariusza/żołnierza w 2010 r. wynosiła: w Straży Granicznej – 27 dni, w Policji – 24 dni, w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym – 19 dni, w Biurze Ochrony Rządu - 17 dni, w resorcie Obrony Narodowej – 17 dni (w odniesieniu do żołnierzy), w Służbie Więziennej – 15 dni, w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego – 15 (w odniesieniu do funkcjonariuszy), 10 dni (w odniesieniu do żołnierzy), w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – 12 dni, w Państwowej Straży Pożarnej – 7 dni, w Agencji Wywiadu – 4 dni.

Wskaźnik liczby dni zwolnień lekarskich w 2010 r.

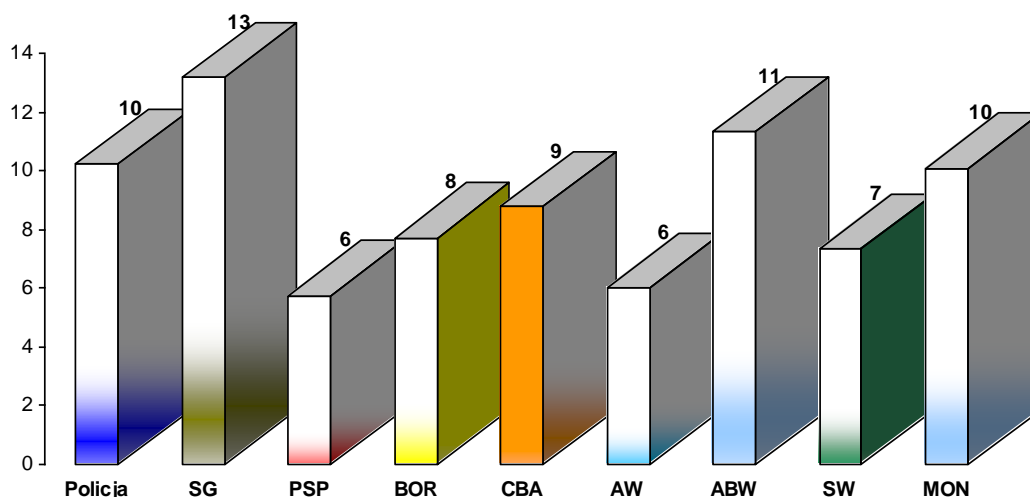
Średnia absencja chorobowa przypadająca na jednego funkcjonariusza w 2011 r. wyniosła: w Straży Granicznej – 28 dni, w Policji – 23 dni, w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym – 20 dni, w resorcie Obrony Narodowej – 18 dni (w odniesieniu do żołnierzy), w Biurze Ochrony Rządu – 16 dni, w Służbie Więziennej – 14 dni, w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego – 14 dni (w odniesieniu do funkcjonariuszy), 9 dni (w odniesieniu do żołnierzy), w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – 19 dni, w Państwowej Straży Pożarnej – 8 dni, w Agencji Wywiadu – 11 dni.

Wskaźnik liczby dni zwolnień lekarskich w 2011 r.

Podobne trendy utrzymują się w 2012 r. W pierwszym półroczu br. średnia absencja chorobowa przypadająca na jednego funkcjonariusza wyniosła w Policji – 10 dni, w Straży Granicznej – 13 dni, w Państwowej Straży Pożarnej – 6 dni, w Biurze Ochrony Rządu – 8 dni, w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym – 9 dni, w Agencji Wywiadu – 6 dni, w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – 11 dni, w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego – 6, w Służbie Więziennej – 7 dni, w resorcie Obrony Narodowej – 10.

Wskaźnik liczby dni zwolnień lekarskich w I półroczu 2012 r.

Powyższe dane wskazują na konieczność nowelizacji obowiązujących rozwiązań poszczególnych ustaw pragmatycznych formacji mundurowych w zakresie otrzymywania uposażenia w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim.

Ustawowa gwarancja wypłaty 100% uposażenia podczas nieobecności w służbie z powodu choroby stwarza pole do nadużyć, przy czym niezaprzeczalnie pewna część przebywających na zwolnieniach lekarskich żołnierzy i funkcjonariuszy cierpi na schorzenia faktycznie uniemożliwiające im właściwe pełnienie służby.

Obecnie jest brak uregulowań prawnych umożliwiających sprawdzenie, czy funkcjonariusze lub żołnierze przebywający na zwolnieniu lekarskim rzeczywiście chorują.

Natomiast w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 20 ubezpieczonych pracowników pracodawca ma prawo samodzielnie dokonywać kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnienia z pracy. Jeżeli pracodawca ma wątpliwości, co do zasadności zwolnienia lekarskiego, wówczas występuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o kontrolę. Pracodawca może też sprawdzić, czy wystawione zwolnienie lekarskie jest wykorzystywane w sposób zgodny z zaświadczeniem, czy pracownik nie wykonuje w tym czasie innej pracy lub czy nie przeznaczają czasu zwolnienia na wykonanie prac domowych, takich jak np. remont mieszkania.

Zgodnie z ustawowymi uprawnieniami Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadzi kontrole zarówno pod kątem prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy, jak i prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich.

Z danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych¹ w zakresie prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy Zakład przeprowadził w 2010 r. 312,9 tys. badań kontrolnych. Ich efektem było wstrzymanie wypłaty świadczeń dla 32,2 tys. osób. Oznacza to, że lekarze orzecznicy ZUS uznali 10,3 proc. badanych za zdolnych do pracy. W przypadku 21,6 tys. osób zdecydowali natomiast o konieczności odbycia rehabilitacji leczniczej. Liczba dni ograniczonej w wyniku kontroli absencji chorobowej wyniosła 167,5 tys. Kwota wstrzymanych z tego tytułu zasiłków osiągnęła natomiast 7,6 mln zł.

Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich od początku stycznia do końca grudnia 2010 r. objęła 68,9 tys. osób. Stwierdzone nieprawidłowości skutkowały pozbawieniem prawa do zasiłku 2,4 tys. ubezpieczonych. W efekcie ZUS wstrzymał wypłatę zasiłku na łączną kwotę 3,4 mln zł.

Kolejnym z powodów ograniczenia wysokości wypłacanego świadczenia chorobowego jest opóźnienie w przekazaniu zwolnienia lekarskiego pracodawcy. Świadczenie w zmniejszonej kwocie jest wypłacane od ósmego dnia niezdolności do pracy do czasu dostarczenia zwolnienia. Kwota ograniczonych z tego tytułu ubiegłorocznych świadczeń sięgnęła 8,5 mln zł.

¹ Źródło: www.zus.pl

Łącznie w całym 2010 r. ZUS wstrzymał lub obniżył świadczenia chorobowe na sumę 141,3 mln zł. W tym czasie kwota wypłaconych przez Zakład zasiłków chorobowych wyniosła 6,8 mld zł.

Funkcjonariusze i żołnierze nie podlegają kontroli, jaką są objęci pracownicy. Mając zagwarantowaną wypłatę pełnego uposażenia podczas choroby oraz brak możliwości kontroli prawidłowości wystawionego zaświadczenia lekarskiego i jego wykorzystania, niektórzy mogą traktować zwolnienie lekarskie jako formę dodatkowego urlopu. Stanowiłoby to nie tylko złamanie zasad etyki zawodowej, ale wpływałoby również na wzrost obciążeń pozostałych funkcjonariuszy i żołnierzy, którzy zastępują nieobecnych z powodu zwolnienia lekarskiego.

Projektowana ustawa ogranicza uposażenia funkcjonariuszy i żołnierzy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim na zasadach zbliżonych do obowiązujących w systemie powszechnym, co w konsekwencji powinno doprowadzić do optymalizacji wydatków na uposażenia funkcjonariuszy i żołnierzy poprzez zmniejszenie liczby zwolnień lekarskich.

Zgodnie z powyższym, podczas absencji chorobowej funkcjonariusze i żołnierze otrzymywać będą, co do zasady 80% uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, tak jak inne osoby wykonujące pracę odpłatnie. Analogicznie jak w systemie powszechnym zmniejszeniu ulegnie również dodatkowe uposażenie roczne/nagroda roczna.

Zmiana warunków wypłat uposażenia w związku z absencją chorobową spowoduje, iż środki finansowe pochodzące z ograniczenia uposażeń funkcjonariuszy i żołnierzy pozostających na zwolnieniach lekarskich będą przeznaczane na fundusz nagród i zapomóg dla tych, którzy będą faktycznie wykonywać zajęcia służbowe, w zastępstwie nieobecnych z powodu choroby. Źródłem tego zwiększenia będą środki stanowiące 20% uposażeń funkcjonariuszy i żołnierzy przebywających na zwolnieniach lekarskich, o które uposażenia te zostaną zmniejszone.

Podkreślenia wymaga, że w krajach Unii Europejskiej istnieją różne sposoby postępowania w prezentowanym obszarze.

- II. W Wielkiej Brytanii nie ma odrębnych zasad wydawania zwolnień lekarskich dla policjantów. Obowiązujące policjantów zasady są takie same jak w przypadku osób ubezpieczonych. Nie ma też określonego druku „zwolnienia lekarskiego”, a są stosowane tzw. wypisy z ogólnokrajowej elektronicznej bazy danych. W przypadku przebywania policjanta na zwolnieniu lekarskim w okresie do 6 miesięcy, wypłata uposażenia następuje w niezmienionej wysokości 100%. Gdy zwolnienie przedłuża się ponad okres 6 miesięcy, następuje automatyczne zmniejszenie wypłaty uposażenia do 50%. W przypadku występowania nadużyć w zakresie zwolnień lekarskich, policjanci podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej.

We Francji funkcjonariusze Policji przebywający na zwolnieniu lekarskim otrzymują, co do zasady 100% uposażenia. W praktyce wypłacane 100% odnosi się do uposażenia podstawowego, np. podczas zwolnienia lekarskiego funkcjonariusze nie otrzymują premii za wyniki w pracy, bo

de facto nie realizują w tym czasie zadań. Policjanci w zakresie zwolnień lekarskich podlegają administracyjnej kontroli. Jeżeli odmawiają poddaniu się kontrolnej lekarskiej wizycie domowej bądź są nieobecni w miejscu określonego pobytu lub poza dozwolonymi godzinami jego opuszczenia, narażają się na sankcje dyscyplinarne.

W Niemczech policjanci posiadają status urzędników państwowych i w obszarze ochrony zdrowotnej podlegają takim samym przepisom jak wszyscy urzędnicy. Oznacza to, że zasady wydawania zwolnień lekarskich są takie same dla policjantów, jak dla innych urzędników oraz osób z sektora prywatnego. Policjant jest zobowiązany przedłożyć zwolnienie lekarskie pracodawcy na warunkach powszechnych, tak jak każdy urzędnik. W czasie zwolnienia lekarskiego otrzymuje podobnie jak urzędnicy państwowi 100% uposażenia. Nie ma żadnych komórek weryfikujących zwolnienia lekarskie policjantów czy urzędników państwowych.

Żołnierze w Belgii i Luksemburgu otrzymują podczas zwolnienia lekarskiego 100% uposażenia, ale potracą im się część dodatku żywnościowego. W Danii, Grecji, Niemczech, Włoszech, Portugalii i Rumunii żołnierze otrzymują 100% należnego uposażenia. Na Litwie żołnierze otrzymują 100% uposażenia za 2 pierwsze dni zwolnienia, 40% uposażenia za 3 do 7 dnia zwolnienia i 80% powyżej 7 dni zwolnienia. Na Łotwie żołnierz otrzymuje 100% uposażenia do 10 dni zwolnienia i 80% od 11 dnia zwolnienia lekarskiego. W Czechach żołnierze otrzymują 60% uposażenia za pierwsze 3 dni zwolnienia lekarskiego oraz 100% za kolejne dni.

Powyższe dane wykazują, iż rozwiązania w przedmiotowym zakresie w największych krajach Unii Europejskiej nie są jednolite. Istotne różnice wynikają przede wszystkim z wieloletnich doświadczeń i praktyk oraz różnorodności kulturowej poszczególnych regionów. Podkreślenia wymaga, że w ukształtowanych przez dziesięciolecia systemach społeczeństwa obywatelskiego, pozycja ustrojowa służb mundurowych miała inny charakter niż w krajach, które przeszły transformację po roku 1989, gdzie obowiązujące zasady tylko w niewielkim stopniu odbiegają od systemów powszechnych.

Wprowadzane niniejszym projektem zmiany, wpisują się w oczekiwania przełożonych funkcjonariuszy i żołnierzy różnych szczebli kierowania oraz samych funkcjonariuszy i żołnierzy, którzy wykonują zadania służbowe w zastępstwie nieobecnych z powodu zwolnień lekarskich. Ponadto, spowodują one wzrost motywacji do służby funkcjonariuszy i żołnierzy, którzy zastępują przebywających na zwolnieniach lekarskich. Powinny one również przyczynić się bezpośrednio do wzrostu bezpieczeństwa państwa i obywateli poprzez zwiększenie liczby funkcjonariuszy i żołnierzy realnie pełniących codzienną służbę.

- III. Zasady wynagradzania pracowników w systemie powszechnym w okresie czasowej niezdolności do pracy lub niemożności wykonywania pracy (w czasie zwolnienia lekarskiego) regulują przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy oraz ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r.

o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 92 Kodeksu pracy za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną trwającej łącznie do 33 dni w ciągu roku kalendarzowego, a w przypadku pracownika, który ukończył 50 rok życia trwającej łącznie do 14 dni w ciągu roku kalendarzowego - pracownik zachowuje prawo do **80 % wynagrodzenia**.

Za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek wypadku w drodze do pracy lub z pracy, choroby przypadającej w czasie ciąży, poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi ich pobrania - w okresie wskazanym powyżej pracownik zachowuje prawo do **100% wynagrodzenia**.

Za czas niezdolności do pracy, trwającej łącznie dłużej niż 33 dni w ciągu roku kalendarzowego, a w przypadku pracownika, który ukończył 50 rok życia, trwającej łącznie dłużej niż 14 dni w ciągu roku kalendarzowego, pracownikowi przysługuje **zasiłek chorobowy** z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na zasadach określonych w ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Zasiłek chorobowy przysługuje przez okres trwania niezdolności do pracy z powodu choroby lub niemożności wykonywania pracy nie dłużej jednak niż przez 182 dni, a jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży - nie dłużej niż przez 270 dni. Do okresu „zasiłkowego”, wlicza się wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy, jak również okresy niemożności wykonywania pracy.

Pracownik **nie nabywa** prawa do zasiłku chorobowego:

- 1) w okresie pierwszych 30 dni zatrudnienia;
- 2) w razie powstania niezdolności do pracy w okresach urlopu bezpłatnego, wychowawczego, tymczasowego aresztowania i odbywania kary pozbawienia wolności;
- 3) jeżeli niezdolność ta spowodowana została w wyniku umyślnego przestępstwa lub wykroczenia popełnionego przez tego ubezpieczonego;
- 4) za okres pierwszych 5 dni niezdolności do pracy spowodowanej nadużyciem alkoholu.

Ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Zasiłek chorobowy nie przysługuje w przypadku gdy zaświadczenie lekarskie zostało sfalszowane.

Wysokość zasiłku chorobowego wynosi:

- 1) **80%** wynagrodzenia (lub podstawy wymiaru wynagrodzenia)!
- 2) **70%** wynagrodzenia za okres pobytu w szpitalu;
- 3) **100%** podstawy wymiaru, jeżeli niezdolność do pracy:

- a) przypada w okresie ciąży,
- b) powstała wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek tkanek i narządów lub poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów,
- c) powstała wskutek wypadku w drodze do pracy lub z pracy.

IV. Zakres przedmiotowy projektu ustawy obejmuje regulacje dotyczące uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy/żołnierzy, dodatków do uposażenia i innych należności przysługujących w okresie choroby uwzględniający zasady obowiązujące w scharakteryzowanym powyżej systemie powszechnym.

1. W projekcie ustawy ustala się okres przebywania na zwolnieniu lekarskim, jako okres, przez który funkcjonariusz/żołnierz jest zwolniony od zajęć służbowych z powodu:

1) choroby funkcjonariusza/żołnierza, w tym niemożności wykonywania zajęć służbowych z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512, z późn. zm.); tzn.:

a) w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;

b) z powodu przebywania w:

- stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego w celu leczenia uzależnienia alkoholowego,

- stacjonarnym zakładzie opieki zdrowotnej w celu leczenia uzależnienia od środków odurzających lub substancji psychotropowych;

c) wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów;

2) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem własnym lub małżonka funkcjonariusza/żołnierza, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 14 lat;

3) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny; za członków rodziny uważa się małżonka, rodziców, teściów, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku powyżej 14 lat, jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z funkcjonariuszem/żołnierzem w okresie sprawowania opieki;

4) konieczności osobistego sprawowania opieki na dzieckiem w wieku do ukończenia przez nie 8 lat w przypadku:

- a) nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza,
 - b) porodu lub choroby małżonka funkcjonariusza/żołnierza stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki,
 - c) pobytu małżonka funkcjonariusza/żołnierza, stale opiekującego się dzieckiem, w podmiocie leczniczym wykonującym działalność polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych.
2. W okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim uposażenie wraz z dodatkami o charakterze stałym przysługujące funkcjonariuszowi /żołnierzowi przebywającemu na zwolnieniu lekarskim ulega obniżeniu o 20%.
3. Jednocześnie projekt ustawy określa okoliczności, w których nie będzie następowało zmniejszenie uposażenia w związku z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim i funkcjonariusz/żołnierz zachowa prawo do 100% uposażenia. Do tych przypadków zalicza się czas nieobecności na służbie z powodu:
- 1) wypadku podczas służby;
 - 2) choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby;
 - 3) wypadku w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby;
 - 4) choroby przypadającej w czasie ciąży;
 - 5) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów
- oraz jeżeli niezdolność do służby:
- 1) powstała podczas wykonywania zadań (np. misji, działań ratowniczych, kontyngentów) zagrażających życiu lub zdrowiu funkcjonariuszy/żołnierzy poza granicami RP; w szczególności regulacja ta nie obejmuje żołnierzy wyznaczonych na stanowiska służbowe poza granicami państwa np. attaché obrony, funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej;
 - 2) została spowodowana w związku z pełnioną służbą przez funkcjonariusza/żołnierza przez inną osobę w wyniku popełnienia przez nią umyślnego przestępstwa lub wykroczenia; okoliczności te stwierdza się na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu potwierdzającego fakt popełnionego umyślnego przestępstwa lub wykroczenia na szkodę funkcjonariusza/żołnierza (do czasu ogłoszenia prawomocnego orzeczenia sądu uposażenie będzie wypłacane w wysokości 80%, pozostałe 20% zostanie zwrócone jeżeli sprawca czynu zostanie skazany prawomocnym wyrokiem);
 - 3) powstała podczas czynów o charakterze bohaterskim (np. za czyny spełnione w specjalnie ciężkich warunkach, z wykazaniem wyjątkowej odwagi, z narażeniem życia lub zdrowia, w obronie prawa, nietykalności granic państwowych oraz życia, mienia i bezpieczeństwa

obywateli, czyny w warunkach szczególnie niebezpiecznych które z narażeniem życia ratowały zagrożone życie ludzkie lub mienia).

4. Zwolnienie funkcjonariusza/żołnierza od zajęć służbowych z powodu choroby następuje na podstawie zaświadczenia lekarskiego wystawionego zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przy czym:
 - 1) przyczynę nieobecności w służbie wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów dokumentuje zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza na druku zwykłym, o którym mowa w art. 53 ust. 3 ww. ustawy;
 - 2) dokumentem stanowiącym podstawę usprawiedliwienia nieobecności w służbie z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki na dzieckiem w wieku do ukończenia przez nie 8 lat w przypadku:
 - a) nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza jest oświadczenie funkcjonariusza/żołnierza o zaistnieniu ww. okoliczności ustawowych,
 - b) porodu lub choroby małżonka funkcjonariusza/żołnierza stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki, lub pobytu małżonka funkcjonariusza/żołnierza, stale opiekującego się dzieckiem, w podmiocie leczniczym wykonującym działalność polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych - jest zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza na zwykłym druku, jak w systemie powszechnym,
 - c) w przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – decyzja wydana przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.
5. Tworząc jednolity wykaz osób nad którymi funkcjonariusz/żołnierz sprawuje opiekę, projektodawca wzorując się na rozwiązaniach systemu powszechnego, ograniczył okres zwolnienia od zajęć z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki, do 60 dni w roku kalendarzowym, a w przypadku konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny przez okres nie dłuższy niż 14 dni w roku kalendarzowym. Jednocześnie ustalił, że okresy te łącznie nie mogą przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym.
6. Zaświadczenie lekarskie funkcjonariusz/żołnierz jest obowiązany dostarczyć w terminie 7 dni od daty jego otrzymania. Ten termin dotyczy również obowiązku złożenia oświadczenia w przypadku konieczności osobistego sprawowania opieki na dzieckiem w wieku do ukończenia przez nie 8 lat w przypadku nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, przedszkola

lub szkoły, do których dziecko uczęszcza. Niedopełnienie tych obowiązków będzie skutkowało uznaniem nieobecności za nieusprawiedliwioną, chyba że niedostarczenie zaświadczenia albo oświadczenia nastąpiło z przyczyn niezależnych od funkcjonariusza/żołnierza.

7. W przypadkach uzasadnionych charakterem wykonywanych zadań służbowych przez funkcjonariuszy służb uprawnionych do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, ich zwolnienie od zajęć służbowych z powodu choroby będzie następowało w inny sposób, niż na podstawie zaświadczenia lekarskiego wystawionego zgodnie z art. 55 ww. ustawy. Szefowie Służb/Komendanci Główni określą, w drodze zarządzeń, odmienny sposób dokumentowania nieobecności w służbie w stosunku do ww. funkcjonariuszy.
8. Prawdliwość orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby będzie podlegała kontroli przez komisje lekarskie podległe właściwym ministrom, natomiast prawidłowość wykorzystania zwolnienia lekarskiego będzie podlegała kontroli właściwego przełożonego funkcjonariusza/żołnierza oraz komisje lekarskie podległe właściwym ministrom.
9. Ponieważ prawidłowość wystawienia zaświadczenia lekarskiego podlega kontroli ZUS wykonywanej przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z art. 59 *ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa*, kwestia ta nie wymaga uregulowania w niniejszym projekcie ustawy.
10. Zostanie wprowadzona zasada, zgodnie z którą jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalona nieprawidłowość orzeczenia o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub nieprawidłowość wykorzystania zwolnienia lekarskiego funkcjonariusz/żołnierz traci prawo do uposażenia za cały okres tego zwolnienia.
11. Projekt ustawy przewiduje następujące zasady wyliczania uposażenia funkcjonariuszy/żołnierzy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim:
 - 1) za podstawę wyliczenia uposażenia w okresie choroby przyjmuje się uposażenie funkcjonariusza/żołnierza wraz z dodatkami o charakterze stałym,
 - 2) podstawę wymiaru uposażenia w okresie zwolnienia lekarskiego za jeden dzień niezdolności do służby stanowi 1/30 uposażenia należnego w danym miesiącu,
 - 3) zmniejszeniu o 20% ulega każda 1/30 podstawy wymiaru uposażenia w okresie zwolnienia lekarskiego,
 - 4) zmniejszenie uposażenia żołnierza/funkcjonariusza z tytułu przebywania na zwolnieniu lekarskim następować będzie przy najbliższej wypłacie,
 - 5) zmniejszenie uposażenia żołnierza/funkcjonariusza przebywającego na zwolnieniu lekarskim w ostatnim miesiącu służby następować będzie z należności przysługujących mu z tytułu zwolnienia ze służby albo zostanie nałożony obowiązek na funkcjonariusza zwrotu w ostatnim dniu pełnienia służby;

- 6) zmniejszenie lub utrata uposażeń będzie dokonywane z mocy prawa, bez konieczności wydawania decyzji administracyjnych.
12. W projekcie ustawy przyjmuje się nowe zasady obliczania wysokości nagrody rocznej. W dotychczasowym stanie prawnym nagroda roczna/dodatkowe uposażenie roczne stanowi równowartość jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym (z wyjątkiem funkcjonariuszy ABW, którym przysługuje nagroda roczna w wysokości 50% jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym). Projektowana regulacja przewiduje, iż dodatkowe uposażenie roczne/nagroda roczna będzie stanowiła 1/12 uposażenia otrzymanego w trakcie roku kalendarzowego, za który nagroda roczna/dodatkowe uposażenie roczne przysługuje. W związku z czym, obniżenie nagrody rocznej będzie następowało za rok kalendarzowy w którym funkcjonariusz/żołnierz przebywał na zwolnieniu lekarskim.
13. Obniżenie uposażenia z tytułu przebywania na zwolnieniach lekarskich, nie będzie uwzględniane przy obliczaniu podstawy wymiaru uprawnień emerytalnych i rentowych. Zatem w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, z późn. zm.), a także w ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66, z późn. zm.), wskazano, że zmniejszenie uposażenia, o którym mowa powyżej, nie wpłynie na wyliczenia świadczeń emerytalnych. Jednocześnie ustalono, że do wyliczeń świadczeń emerytalnych będzie uwzględniane dodatkowe uposażenie roczne/nagroda roczna w wymiarze wynikającym z ostatnio zajmowanego stanowiska.
14. Środki finansowe uzyskane wskutek zmniejszenia uposażeń będą przeznaczone w całości na nagrody w ramach funduszu nagród i zapomóg. W tym celu w projekcie ustawie wskazuje się, że środki finansowe uzyskane z tytułu zmniejszenia uposażeń funkcjonariuszy/żołnierzy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim przeznacza się w całości na nagrody w ramach ww. funduszu. Rozdział środków finansowych będą dokonywać właściwi przełożeni, uwzględniając faktyczne wykonywanie zajęć służbowych, powierzonych w zastępstwie za nieobecnych funkcjonariuszy/żołnierzy. Rozdział środków finansowych będzie się odbywać po zakończeniu okresu rozliczeniowego, który określa się minimum na miesiąc kalendarzowy, a maksymalnie na trzy miesiące (kwartał), przy czym wybór okresu rozliczeniowego uzależniony będzie od wielkości środków finansowych zgromadzonych tytułem ograniczenia uposażeń. Wyplata środków finansowych dla funkcjonariuszy/żołnierzy za zadania służbowe realizowane w zastępstwie za przebywających na zwolnieniach lekarskich będzie się odbywać na dotychczasowych zasadach.

15. Skróceniu ulegnie do 182 dni okres 12-miesięcznej ochrony przed zwolnieniem funkcjonariuszy, którzy zaprzestali służby z powodu choroby w celu ograniczenia długotrwałego i często nieuzasadnionego korzystania przez funkcjonariuszy ze zwolnień lekarskich.

Konsekwencją powyższych założeń są odpowiednie zmiany w ustawach pragmatycznych służb objętych projektowaną ustawą.

1. Art. 1 – zmiana ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.):

- a) w art. 40 dodano przypadek kierowania do komisji lekarskich w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
- b) art. 41 ust. 2 pkt 7 – zgodnie z tym przepisem policjanta można zwolnić ze służby w przypadku upływu 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby. Proponowana zmiana ogranicza ten okres do 182 dni, zbliżając się tym samym do przepisów obowiązujących w systemie powszechnym. Jak bowiem wynika z art. 53 § 1 pkt 1 lit. b Kodeksu pracy pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia, jeżeli niezdolność pracownika do pracy wskutek choroby trwa dłużej niż łączny okres pobierania z tego tytułu wynagrodzenia i zasiłku czyli maksymalnie 182 dni (w przypadku gruźlicy-270 dni) oraz pobierania świadczenia rehabilitacyjnego przez pierwsze 3 miesiące, gdy pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy co najmniej 6 miesięcy lub jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową;;
- c) art. 43 ust. 1 - przepis ten w obecnym brzmieniu przyznaje 12-miesięczną ochronę przed zwolnieniem ze służby policjantom, którzy zaprzestali służby z powodu choroby, a jednocześnie zasadne jest ich zwolnienie na podstawie art. 38 ust. 4, art. 41 ust. 1 pkt 1 i 2 lub art. 41 ust. 2 pkt 1 i 4 ww. ustawy. Nowa regulacja ogranicza ten okres do 182 dni;
- d) art. 110 dot. nagrody rocznej, poza wprowadzeniem nowych zasad obliczania nagrody rocznej uzupełniono o przepisy zawarte w akcie wykonawczym, dot. zasad obliczania wysokości nagrody rocznej, które stanowić powinny materię ustawową, bez dokonywania zmian merytorycznych;
- e) zmianie ulega art. 121 ust. 1, który określa sytuacje, w jakich policjant jest uprawniony do otrzymywania pełnego uposażenia;
- f) dodano art. 121a-121f realizujące założenia w zakresie obniżenia uposażenia w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim, przy czym jako okres służby poza granicami państwa, za które przysługuje 100% uposażenia w okresie zwolnienia lekarskiego przyjęto służbę w kontyngencie policyjnym, o którym mowa w art. 145a ust. 1 pkt 1-3 ustawy.

2. Art. 2 – zmiana ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn.zm.):
- a) w art. 44 ust. 1 dodano przypadek kierowania do komisji lekarskich w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
 - b) w art. 45 ust. 2 pkt 8 – zgodnie z tym przepisem funkcjonariusza można zwolnić ze służby w przypadku upływu 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby. Proponowana zmiana ogranicza ten okres do 182 dni, zbliżając się tym samym do przepisów obowiązujących w systemie powszechnym;
 - c) art. 47 ust. 1 i ust. 2b pkt 1 – przepis ten w obecnym brzmieniu przyznaje 12-miesięczną ochronę przed zwolnieniem ze służby funkcjonariuszom, którzy zaprzestali służby z powodu choroby, a jednocześnie zasadne jest ich zwolnienie na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 i ust. 2 pkt 1 i 3-7. Nowa regulacja ogranicza ten okres do 182 dni;
 - d) art. 113a – określając zasady ustalania wysokości nagrody rocznej przepisy te uzupełniono o przepisy regulujące zasady przyznawania i obniżania tej nagrody, zawarte obecnie w akcie wykonawczym, a stanowiące materię ustawową, bez dokonywania zmian merytorycznych;
 - e) zmianie ulega art. 125 ust. 1, który określa sytuacje, w jakich funkcjonariusz jest uprawniony do otrzymywania pełnego uposażenia;
 - f) dodano art. 125a-125f realizujące założenia w zakresie obniżenia uposażenia w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim, przy czym jako okres służby poza granicami państwa, za które przysługuje 100% uposażenia w okresie zwolnienia lekarskiego przyjęto służbę w kontyngencie Straży Granicznej, o którym mowa w art. 147c pkt 1-3a ustawy.
3. Art. 3 – zmiana ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 68, z późn.zm.):
- a) w art. 42 ust. 2 dodano przypadek kierowania do komisji lekarskich w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
 - b) art. 43 ust. 3 pkt 6 - zgodnie z tym przepisem strażaka można zwolnić ze służby w przypadku upływu 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby. Proponowana zmiana ogranicza ten okres do 182 dni, zbliżając się tym samym do przepisów obowiązujących w systemie powszechnym;
 - c) art. 45 ust. 1 – przepis ten w obecnym brzmieniu przyznaje 12-miesięczną ochronę przed zwolnieniem ze służby strażakom, którzy zaprzestali służby z powodu choroby,

- a jednocześnie zasadne jest ich zwolnienie na podstawie art. 38 ust. 4 lub art. 43 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 3 i 4. Nowa regulacja ogranicza ten okres do 182 dni;
- d) w art. 72 uchyla się ust. 2 regulujący zasady dokumentowania nieobecności w służbie z powodu choroby, gdyż stanowić to będzie przedmiot odrębnej szerszej regulacji;
 - e) zmiany art. 95 dotyczą uregulowania zasad ustalania wysokości, przyznawania i obniżania nagrody rocznej, przy czym przepisy te zostały uzupełnione o przepisy dot. zasad przyznawania nagród, zawarte obecnie w akcie wykonawczym, a stanowiące materię ustawową, bez dokonywania zmian merytorycznych;
 - f) zmianie ulega art. 105 ust. 1, który określa sytuacje, w jakich strażak jest uprawniony do otrzymywania pełnego uposażenia;
 - g) dodano art. 105a-105f realizujące założenia w zakresie obniżenia uposażenia w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim, przy czym jako okres służby poza granicami państwa, za które przysługuje 100% uposażenia w okresie zwolnienia lekarskiego przyjęto służbę w grupie ratowniczej, o której mowa w art. 49b ust. 1 pkt 1 ustawy.
4. Art. 4 – zmiana ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1712, z późn. zm.):
- a) w art. 34 dodano przypadek kierowania do komisji lekarskich w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
 - b) art. 37 ust. 1 – przepis ten w obecnym brzmieniu przyznaje 12-miesięczną ochronę przed zwolnieniem ze służby funkcjonariuszom, którzy zaprzestali służby z powodu choroby. Nowa regulacja ogranicza ten okres do 182 dni;
 - c) w art. 101 uzupełniono o zasady przyznawania nagrody rocznej funkcjonariuszowi, zawarte obecnie w akcie wykonawczym, a stanowiące materię ustawową, bez dokonywania zmian merytorycznych;
 - d) zmianie ulega art. 108 ust. 1, który określa sytuacje, w jakich funkcjonariusz jest uprawniony do otrzymywania pełnego uposażenia;
 - e) dodano art. 108a-108f realizujące założenia w zakresie obniżenia uposażenia w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim.
5. Art. 5 – zmiana ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.):
- 1) w art. 59 ust. 1 dodano przypadek kierowania do komisji lekarskich w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;

- 2) art. 60 ust. 2 pkt 8 – zgodnie z tym przepisem funkcjonariusza można zwolnić ze służby w przypadku upływu 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby. Proponowana zmiana ogranicza ten okres do 182 dni, zbliżając się tym samym do przepisów obowiązujących w systemie powszechnym;
 - 3) art. 63 ust. 1 – przepis ten w obecnym brzmieniu przyznaje 12-miesięczną ochronę przed zwolnieniem ze służby funkcjonariuszom, którzy zaprzestali służby z powodu choroby, a jednocześnie zasadne jest ich zwolnienie na podstawie art. 54 ust. 3, art. 57 ust. 4 oraz art. 60 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 4. Nowa regulacja ogranicza ten okres do 182 dni;
 - 4) art. 125 uzupełniono o zasady przyznawania i obniżania nagrody rocznej funkcjonariuszowi, zawarte obecnie w akcie wykonawczym, a stanowiące materię ustawową, bez dokonywania zmian merytorycznych;
 - 5) zmianie ulega art. 136, który określa sytuacje, w jakich funkcjonariusz jest uprawniony do otrzymywania pełnego uposażenia;
 - 6) dodano art. 136a-136f realizujące założenia w zakresie obniżenia uposażenia w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim, przy czym jako okres służby poza granicami państwa, za które przysługuje 100% uposażenia w okresie zwolnienia lekarskiego przyjęto służbę w państwach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 85a ust. 2 ustawy.
6. Art. 6 – zmiana ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593, z późn. zm.):
- 1) art. 5 uzupełniono o tryb kierowania do wojskowych komisji lekarskich w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
 - 2) w art. 60a i 60b zmieniono zasady dokumentowania nieobecności w służbie, wprowadzono zasadę, iż w pierwszej kolejności żołnierz zawodowy powinien wykorzystać prawo do przebywania na zwolnieniu lekarskim, a następnie – zwolnienie lub urlop okolicznościowy w celu sprawowania opieki nad członkiem rodziny, oraz dodano przepisy art. 60c – 60e określające zasady przebywania na zwolnieniu lekarskim i dokumentowania tego okresu zgodnie z powyższymi założeniami;
 - 3) w art. 62 ust. 12 skrócono okres urlopu okolicznościowego przyznawanego w związku z koniecznością sprawowania opieki nad najbliższym członkiem rodziny z obecnych 10 miesięcy do 5 miesięcy;
 - 4) w art. 83 ustalono zasady obliczania dodatkowego uposażenia rocznego;
 - 5) zmianie ulega art. 89, który określa sytuacje, w jakich żołnierz zawodowy jest uprawniony do otrzymywania pełnego uposażenia;

- 6) dodano art. 89a-89c regulujące zasady ustalania wysokości uposażenia w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim, zgodnie z powyższymi założeniami;
- 7) w art. 90 zmniejszono wysokość uposażenia żołnierza zawodowego, któremu udzielono zwolnienia od zajęć służbowych w razie konieczności sprawowania osobistej opieki nad najbliższym członkiem rodziny, o którym mowa w art. 62 ust. 11, z obecnych 100% do 80% uposażenia.

Niezależnie od wprowadzanych zmian dotyczących prawa przebywania na zwolnieniu lekarskim w odniesieniu do żołnierzy zawodowych pozostawiono uprawnienia przewidziane w art. 62 ust. 11-12, dotyczące udzielania żołnierzom zawodowym uznaniowego zwolnienia od zajęć służbowych i uznaniowego urlopu okolicznościowego, przewidując jedynie:

- a) obniżenie uposażenia w okresie zwolnienia od zajęć służbowych w razie konieczności sprawowania osobistej opieki nad najbliższym członkiem rodziny, o którym mowa w art. 62 ust. 11,
- b) skrócenie wymiaru urlopu okolicznościowego do 5 miesięcy.

Likwidacja tych uprawnień i ewentualne zastąpienie ich proponowanymi przepisami dotyczącymi zwolnień lekarskich, spowodowałaby utratę niektórych uprawnień żołnierzy zawodowych, np. prawa do zwolnienia od zajęć służbowych w celu opieki nad chorym członkiem rodziny, który nie zamieszkuje wraz z żołnierzem we wspólnym gospodarstwie domowym, a w odniesieniu do żołnierzy zawodowych, którzy mogą pełnić służbę z dala od najbliższych członków rodziny proponowany wymiar zwolnienia lekarskiego w związku z opieką nad członkiem rodziny mógłby być niewystarczający.

7. Art. 7 – zmiana ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 621, 627 i 664):
 - 1) w art. 63 ust. 1 dodano przypadek kierowania do komisji lekarskich w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
 - 2) w art. 93a określono zasady obliczania nagrody rocznej;
 - 3) zmianie ulega art. 102, który określa sytuacje, w jakich funkcjonariusz jest uprawniony do otrzymania pełnego uposażenia;
 - 4) dodano art. 102a-102f realizujące założenia w zakresie obniżenia uposażenia w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim.
8. Art. 8 – zmiana ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 710, z późn. zm.):

- 1) w art. 18 ust. 1 dodano przypadek kierowania do komisji lekarskich w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
 - 2) art. 22 ust. 1 – przepis ten w obecnym brzmieniu przyznaje 12-miesięczną ochronę przed zwolnieniem ze służby funkcjonariuszom, którzy zaprzestali służby z powodu choroby, a jednocześnie zasadne jest ich zwolnienie na podstawie art. 13 ust. 3, art. 16 ust. 4 oraz art. 19 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 5. Nowa regulacja ogranicza ten okres do 182 dni;
 - 3) art. 85 uzupełniono o zasady przyznawania i obniżania nagrody rocznej funkcjonariuszowi, zawarte obecnie w akcie wykonawczym, a stanowiące materię ustawową, bez dokonywania zmian merytorycznych;
 - 4) zmianie ulega art. 96, który określa sytuacje, w jakich funkcjonariusz jest uprawniony do otrzymywania pełnego uposażenia;
 - 5) dodano art. 96a-96f realizujące założenia w zakresie obniżenia uposażenia w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim, przy czym jako okres służby poza granicami państwa, za które przysługuje 100% uposażenia w okresie zwolnienia lekarskiego przyjęto służbę poza granicami państwa w przypadkach określonych w art. 2 pkt 1 i pkt 2 lit. b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. Nr 162, poz. 1117, z późn. zm.).
9. Art. 9 – zmiana ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523, z późn. zm.):
- 1) zmianie ulega art. 60, który określa sytuacje, w jakich funkcjonariusz jest uprawniony do otrzymywania pełnego uposażenia;
 - 2) dodano art. 60a-60f realizujące założenia w zakresie obniżenia uposażenia w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim;
 - 3) art. 96 ust. 2 pkt 6 – zgodnie z tym przepisem funkcjonariusza można zwolnić ze służby w przypadku upływu 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby. Proponowana zmiana ogranicza ten okres do 182 dni, zbliżając się tym samym do przepisów obowiązujących w systemie powszechnym;
 - 4) w art. 111 ust. 1 dodano przypadek kierowania do komisji lekarskich w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
 - 5) w art. 196 określono zasady ustalania wysokości nagrody rocznej.
10. Art. 10 i 11 – zmiany w ustawach regulujących emerytury i renty, zgodnie z powyższymi założeniami.

Należy mieć na względzie, że równoległe do projektowanej ustawy trwają prace nad projektem ustawy realizującym, przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 3 lipca 2012 r., założenia ustawy o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, w których przewidziano zmianę art. 5 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66, z późn. zm.) w zakresie szerszym niż w projekcie ustawy, co wymaga skorelowania na dalszych etapach prac legislacyjnych nad dwoma projektami.

Podkreślenia wymaga, że intencją projektodawcy ustawy jest wprowadzenie nowych zasad otrzymywania uposażenia przez funkcjonariuszy i żołnierzy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim oraz sposobu dokumentowania i kontrolowania absencji chorobowej w służbie. Zatem wszystkie proponowane zmiany w ustawach pragmatycznych służb wynikają z konieczności dostosowania ich do nowych wymogów, a nie z powodu ujednoczenia zróżnicowanych pragmatyk służbowych.

Ponadto projekt zawiera przepisy przejściowe i dostosowujące:

- 1) rozstrzygające sytuację funkcjonariusza/żołnierza, który w dniu wejścia w życie ustawy przebywa na zwolnieniu lekarskim;
- 2) sposobu dokumentowania okresu zwolnienia lekarskiego przez funkcjonariusza/żołnierza, który w dniu wejścia w życie ustawy przebywa na zwolnieniu;
- 3) rozstrzygające sytuacje żołnierza zawodowego, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy korzystają ze zwolnienia od zajęć służbowych lub urlopu okolicznościowego przewidzianych odpowiednio w art. 62 ust. 11 lub 12 ustawy.

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Termin wejścia w życie projektowanej regulacji określono na dzień 1 lipca 2013 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Podmioty, na które oddziałuje regulacja

Projekt oddziałuje na funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, Służby Więziennej oraz żołnierzy zawodowych.

Konsultacje społeczne

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie

Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny oraz dodatkowo na stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Projekt zostanie przekazany do zaopiniowania przez Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Policjantów, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy Straży Granicznej, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Pożarnictwa, Związek Zawodowy Strażaków „Florian”, Krajową Sekcję Pożarnictwa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, a także przez NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa i Konwent Dziekanów Korpusu Oficerów Zawodowych Wojska Polskiego oraz Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Komisję Krajową Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” i Federację Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowany akt prawny nie spowoduje wpływu na sektor finansów publicznych. Wskutek przewidzianego projektem ustawy obowiązku uzyskiwania przez funkcjonariuszy/żołnierzy zaświadczenia lekarskiego wystawianego zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512, z późn. zm.), lekarze orzecznicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych będą zobowiązani do wykonywania kontroli prawidłowości wystawiania zaświadczeń lekarskich funkcjonariuszom i żołnierzom, co wg ZUS może spowodować konieczność zwiększenia zatrudnienia lekarzy orzecznictwa lekarskiego wykonujących zadania w tym zakresie oraz wzrost wydatków na korespondencję. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie był w stanie określić ewentualnych kosztów wprowadzenia przedmiotowej regulacji, związanej w szczególności ze wzrostem kosztów działalności lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Uwzględniając, że populacja objętych kontrolą ZUS zwiększy się o zaledwie 2% - kontrolą będzie objętych ok. 250 tys. funkcjonariuszy i żołnierzy (wg danych ZUS ubezpieczeniem chorobowym objętych jest ok. 14,5 mln obywateli), a wykonywanie czynności kontrolnych wobec wyselekcjonowanych przypadków nie spowoduje istotnych skutków finansowych przyjąć należy, iż kontrola będzie realizowana przez ZUS w ramach posiadanych środków. Precyzyjne określenie potencjalnych skutków finansowych możliwe będzie po wejściu w życie projektowanej ustawy i podjęciu ewentualnych działań kontrolnych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zakłada się wykorzystanie środków finansowych pochodzących z obniżenia uposażeń funkcjonariuszy i żołnierzy w trakcie przebywania na zwolnieniach chorobowych w całości na fundusz nagród i zapomóg dla pozostałych, wykonujących zadania służbowe w zastępstwie nieobecnych z powodu zwolnień lekarskich.

Regulacja nie będzie skutkować zmianą wydatków budżetowych na rzecz funkcjonariuszy *Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, Służby Więziennej oraz żołnierzy zawodowych*, zarówno pod względem ich wielkości, jak też struktury tych wydatków.

Wysokość środków finansowych, które będą mogły zostać uzyskane wskutek ograniczenia o 20% uposażeń tytułem przebywania na zwolnieniach lekarskich w 2013 r. oszacowano na: ok. 77 mln zł w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (dane z Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu), na ok. 10 mln zł w Ministerstwie Sprawiedliwości (dane dotyczą funkcjonariuszy Służby Więziennej) oraz na ok. 46 mln zł w Ministerstwie Obrony Narodowej (dane dotyczą żołnierzy).

Wielkość tych środków w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych oszacowano następująco:

Lp.	Formacja	Symulacja na 2013 r.					
		Wskaźnik mnożnika kwoty bazowej	Przeciętne uposażenie bez nagrody rocznej w zł	Dniówka 5= 4/30 w zł	20% dniówki 7=5*20% w zł	Liczba dni udzielonych zwolnień	Oszczędności uzyskane z ograniczenia uposażeń 8=6*7 w zł
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Policja	2,87	4 029,3	134,30	26,86	2 199 546	59 079 806
2	Straż Graniczna	2,89	4 057,4	135,20	27,04	420 627	11 373 754
3	Państwowa Straż Pożarna	2,81	3 945,1	131,50	26,30	231 815	6 096 735
4	Biuro Ochrony Rządu	2,98	4 183,8	139,50	27,90	31 070	866 853
						Ogółem	77 417 148

* przewidywane wskaźniki kwoty bazowej na 2013 r.

Analogicznie, wielkość środków oszacowano w Ministerstwie Sprawiedliwości i Ministerstwie Obrony Narodowej.

Zakładając zmniejszenie liczby zwolnień lekarskich o ok. 50% możliwe będzie zwiększenie funduszu nagród i zapomóg rocznie: w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biurze Ochrony Rządu łącznie o ok. 38,5 mln zł, ok. 28 mln zł w Ministerstwie Obrony Narodowej i ok. 5 mln w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Należy przewidywać, że propozycja obniżenia funkcjonariuszom/żołnierzom uposażeń wraz z dodatkami o charakterze stałym z tytułu absencji chorobowej o 20% za każdy dzień nieobecności w służbie spowodowanej chorobą lub wypadkiem niepozostającym w związku z pełnieniem służby przyczyni się do spadku liczby zwolnień lekarskich w formacjach mundurowych, a w konsekwencji obniży liczbę wypracowywanych w służbie nadgodzin.

Wpływ regulacji na rynek pracy

Projekt nie będzie miał wpływu na rynek pracy.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt nie będzie miał wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projekt nie będzie miał wpływu na sytuację i rozwój regionalny.